

potvrdil. **D ů v o d y:** Příkazání uhražovacích jistin pro služebnosti vydražitelce může povinná strana napadnouti jen při právním názoru, že se vydražitelka stala příklepem vlastníci služebného a panujícího pozemku, takže služebnosti podle § 526 obč. zák. jest pokládati za zaniklé. Tento právní názor není však správný pokud se z něho dovozuje, že vydražitelce nepřísluší uhražovací jistina. Spojení služebného a panujícího statku u vydražitelky nemá vůbec co činiti s cenou, za níž má vydražitelka objekty převzítí a mohou býti rozhodujícími jen dražební podmínky, podle nichž vydražitel má převzítí služebnosti, o něž tu jde, k započtení na nejvyšší podání, a mimo to ustanovení § 225 ex. ř. Neboť cena koupených objektů nezvětší se o sobě tím, že mají nyní společného vlastníka a, jestliže vydražitelka objekt zase dále prodá nebo oba objekty rozličným osobám, stane se hned zjevným znehodnocení služebnostmi. Poněvadž tu není právní základ pro nárok stěžovatelův na hyperochu, bylo rekursu odepřítí úspěch.

**N e j v y š š í s o u d** nevyhověl dovolacímu rekursu.

**D ů v o d y:**

Dovolacímu rekursu nelze přiznati oprávnění. Především odkazuje se na správné, dovolacím rekursu nevyvrácené důvody napadeného usnesení. K vývodům dovolacího rekursu dodává se ještě toto: Nárok dovolacího rekurenta na příkazání hyperochy, opíraný o to, že prý byla náhrada za převzaté služebnosti vydražiteli přiznána neprávem, ježto služebnosti splynutím (§§ 526, 1445 obč. zák.) zanikly, nebylo lze uznati nejen z důvodu napadeného usnesení, nýbrž i proto, že náhrada nebyla přiznána ze spoluvlastnického podílu dovolacího rekurenta, nýbrž z podílu druhého spoluvlastníka. Poukazovati na náhradní nárok (§ 222 ex. ř.) předpokládajíc, že mu vůbec patřil, což zde řešiti netřeba, dovolací rekurent nemůže, ježto nárok ten závčas, to jest při rozvrhovém roku nevznsl. O neopodstatněném dovolacím rekursu bylo se usnésti jak se stalo.

### Čís. 11260.

**Soudům nepřísluší rozhodovati o tom, zda jde o cestu veřejnou, aniž o tom, zda vlastníku lesa přísluší podle § 24 lesního zákona uveřejněného patentem ze dne 3. prosince 1852, čís. 250 ř. zák. právo dopravovati dříví z lesa po cizím pozemku. Otázkami těmito nemohou se řádné soudy zabývati ani tehdy, jsou-li obsahem námitek proti zá-půřčí žalobě podle § 523 obč. zák.**

**Výrok správního úřadu o oprávněnosti dopravy lesních plodin přes cizí pozemky má povahu konstitutivní.**

(Rozh. ze dne 17. prosince 1931, R I 1008/31.)

Proti žalobě, domáhající se výroku, že žalovaný porušil vlastnické právo žalobců tím, že po jejich pozemku vozil dříví, vznesl žalovaný

námítku nepřípustnosti pořadu práva, kterou odůvodnil jednak tím, že cesta, po níž vozil dříví, je cestou veřejnou, jednak tím, že po cestě bylo vozeno dříví z lesa Antonína Š-a, les tento nemá spojení se sítí veřejných cest a žalobci jsou tudíž povinni podle § 24 lesn. zákona dovoliti přes svůj pozemek odvážeti lesní plodiny. Soud první stolice neuznal sice námítku nepřípustnosti pořadu práva, pokud byla uplatňována veřejnost cesty, uznal tak však vzhledem k ustanovení § 24 lesn. zák. a odmítl žalobu. Rekursní soud zamítl námítku nepřípustnosti pořadu práva. Důvody: Jde o vlastnickou žalobu zápůrčí, tedy o nárok soukromoprávní, o němž přísluší rozhodovati podle § 1 j. n. soudům, ano není zákona, který by žaloby tohoto druhu odkazoval na jiné orgány. To správně uznal již první soud. Kdežto však správně poukázal k tomu, že proti takovéto žalobě může se žalovaná strana brániti jen námítkami soukromoprávními, a nepustil se proto do jednání o námitce, že žalovaná strana jezdila po pozemku žalobců proto, že tudy jde veřejná cesta, a správně pak usoudil, že z tohoto důvodu nelze namítnouti proti zápůrčí žalobě nepřípustnost pořadu práva, nedržel se tohoto správného názoru při posuzování druhé námítky: První soud praví, že podle § 24 lesn. zák. uložena jest vlastníku pozemku, po kterém se musí dopravovati dříví z lesa, zákonná služebnost ve prospěch majetníka lesa, kdyby jinak nemohly vůbec anebo jen s velkým nákladem býti lesní plodiny z lesa vyvezeny. O nutnosti takové cesty (zákonné služebnosti) rozhoduje politický úřad. Poněvadž o tom, zda bylo nutné, použití cesty, o kterou jde, rozhoduje úřad správní, nikoli soud, odmítl první soudce žalobu pro nepřípustnost pořadu práva. První soudce neodmítl žalobu proto, že žaloba nepatří na soud, nýbrž proto, že rozhodnutí o námitce proti žalobě nepatří na soud. I tu však použila žalovaná strana námítky veřejného práva a první soud, ač sám praví, že proti soukromoprávní žalobě může žalovaná strana na soudě použití jen námitek práva soukromého, neodmítl tuto námítku, nýbrž žalobu. Použije-li se proti soukromoprávnímu nároku obrany, patřící před úřady správní, neztrácí tím žaloba povahu soukromoprávní, a nelze proto žalobu odmítnouti pro nepřípustnost pořadu práva. Je věcí žalované strany, by si sama u příslušného správního úřadu vymohla výrok, podle něhož sporné cesty může používati, an jí v tom brání žalující strana, nemůže si však osobovati toto právo na odražení soukromoprávní vlastnické žaloby.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Žalobci domáhají se svobody svého pozemku uvádějíce, že jejich pozemek není zatížen žádnou služebností a že žalovaný zasahuje do jejich vlastnického práva, voze po pozemku dříví. Jde o zápůrčí žalobu podle § 523 obč. zák. Soudy nižších stolic ve shodě s rozhodnutím čís. 4604, 7655 a 10.756 sb. n. s. dovodily, že podle § 1 j. n. nepatří na pořad práva nárok na užívání pozemku jako cesty veřejné, ježto rozhodovati o tom, zda jde o cestu veřejnou, není nikde přikázáno řádným soudům, a že proto takový nárok nemůže se před řádnými soudy uplatňovati ani

žalobou ani námitkou. Rekursní soud zcela správně a důsledně dále dovodil, že z téhož důvodu nepřísluší soudům rozhodovati o otázce, zda vlastníku lesa přísluší podle § 24 lesního zákona uveřejněného patentem ze dne 3. prosince 1852 čís. 250 ř. zák. právo dopravovati dříví z lesa po cizím pozemku, a že proto nemůže žalovaný tuto okolnost uplatňovati námitkou proti žalobě. Stěžovatel, chtěje vyvrátiti důvody napadeného usnesení, tvrdí, že vlastníku lesa má zákonnou služebnost dopravovati plodiny lesní přes služebný pozemek a že případný výrok správního úřadu o oprávněnosti dopravy má co do vzniku oprávnění povahu deklaratorní, nikoli konstitutivní. S názorem tím nelze zcela souhlasiti, ježto stěžovatel nepřihlíží k doslovu celého § 24 lesního zákona. V prvním jeho odstavci se sice praví, že každý vlastník pozemků je povinen dovoliti přes své pozemky dopravu lesních plodin, které buď vůbec nelze nebo jen s nepoměrnými výlohami z lesa dopravit nebo dále dovážeti, při čemž vlastníku pozemku přísluší proti vlastníku lesa nárok na náhradu škody, a to na úplné zadostiučinění. Ale v dalších odstavcích téhož § se praví, že o nutnosti dopravy dříví přes cizí pozemky má rozhodnouti nejnížší politický úřad po výslechu stran a znalců a při tom určiti prozatímne odškodné; nejsou-li s tím strany spokojeny, mají právo rekursu k vyšší politické stoli, a pokud jde o určení sporných odškodňovacích částek, jest stranám, nedocílí-li se politickou cestou dohody, vyhrazen pořad práva; doprava dříví nesmí však býti zadržována, jakmile bude složena částka prozatím vyšetřená. Z tohoto celého doslovu § 24 lesního zákona jest tedy patrné, že se v odstavci prvním § 24 lesního zákona nepropůjčuje vlastníku lesa právo, by podle svého uvážení použil k dopravě dříví cizího pozemku proti vlastníkově vůli, nýbrž že tak smí učiniti jen za předpokladů v dalších odstavcích tohoto § stanovených. Výrok správního úřadu má tu povahu konstitutivní, ba po případě jest výkon práva k dopravě dříví přes cizí pozemky, ač již byl politickým úřadem za nutný uznán, závislý ještě na složení prozatímne zjištěné náhrady, do kteréž doby není vlastník lesa oprávněn, by dříví dopravoval po cizím pozemku proti vlastníkově vůli. Činil-li žalovaný tak, ač ještě politický úřad neučinil nález podle § 24 (2) cit. zákona, zasáhl tím neoprávněně do cizího majetku, proti čemuž se může žalobce brániti žalobou podle § 523 obč. zák. Rozhodnouti o námitce, zda onu dopravu jest po rozumu § 24 cit. zák. uznati za nutnou a přiznati takovému rozřešení zmíněné prejudiciální otázky dokonce zpětné účinky, nejsou řádné soudy povolány. Jak rekursní soud správně dovodil, nepatří proto zmíněná námitka žalovaného před soud a nemůže býti podkladem k odůvodnění nepřipustnosti pořadu práva. Poukaz stěžovatelův na § 26 lesního zákona, který jedná o plavení dříví a o dopravě vorů, jest ne-  
případný, ježto jde o úpravu poměrů zcela odlišných.

### Čís. 11261.

#### Pojišťovací smlouva.

Výklad podmínky pojišťovací smlouvy, že »z pojištění jsou vyloučeny škody, způsobené pojistníkem úmyslně nebo řidičem nemajícím úřední povolení k jízdě, pokud pojistník o scházejícím povolení k jízdě věděl nebo věděti musil«.